

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 25. listopada 2006.

Pavao nas poziva da nasljedujemo njega i Krista

Draga braćo i sestre,

dovršili smo svoja razmišljanja o dvanaestorici apostola što ih je Isus izravno pozvao za svoga zemaljskog ivota. Danas počinjemo izbliega promatrati ostale vane osobe prve Crkve. I oni su svojivot uložili za Gospodina, za Evanđelje i za Crkvu. Riječ je o muškarcima i enama koji su, kako piše Luka u Djelima apostolskim, "svoje ivote izložili za ime Gospodina našega Isusa Krista" (*Dj* 15,26).

Prvi od njih, pozvan od samoga Gospodina, od Uskrsloga, da i on bude istinski apostol, bez sumnje je Pavao iz Tarza. On sjaji kao jedna od najvećih zvijezda u povijesti Crkve, i ne samo prve Crkve. Sveti Ivan Zlatousti uzdie ga kao osobu uzvišeniju čak i od mnogih anđela i arkandela (usp. Panegirik 7,3). Dante Alighieri u Boanskoj komediji, nadahnjujući se Lukom u Djelima apostolskim (usp. 9,15), opisuje ga jednostavno kao "oruđe izabrano" (*Inf.* 2,28), što znači: oruđe što ga je unaprijed izabrao Bog. Drugi su ga nazivali trinaestim apostolom - a on sam doista izrazito naglašava da je istinski apostol, budući da ga je pozvao Uskrsli, ili čak i "prvim nakon Jedinoga". Uistinu, nakon Isusa, o njemu imamo najviše podataka od svih likova s početaka Crkve. Posjedujemo ne samo izvještaj koji nam o njemu donosi Luka u Djelima apostolskim, nego i zbirku pisama njegovom rukom pisanih, koja nam bez posrednika otkrivaju njegovu osobnost i misao. Luka nas izvješćuje da mu je izvorno ime bilo Savao (usp. *Dj* 7,58; 8,1 itd.), što je na hebrejskom Šaul (usp. *Dj* 9,14.17; 22,7.13; 26,14), poput kralja Šaula (usp. *Dj* 13,21), te je bio idov iz dijaspore, budući da se Tarz nalazio između Anatolije i Sirije. Vrlo je rano otišao u Jeruzalem kako bi temeljito proučavao Mojsijev Zakon, do nogu velikog rabina Gamalijela (usp. *Dj* 22,3). Izučio je i teak zanat šatorara (usp. *Dj* 18,3), koji će mu kasnije omogućiti da se osobno

brine za svoje uzdravanje, te ne bude na teret Crkvama (usp. *Dj* 20,34; *1 Kor* 4,12; *2 Kor* 12,13-14).

Odlučujuće je za njega bilo upoznavanje zajednice onih koji su se priznavali učenicima Isusovim. Od njih je čuo za novu vjeru, za novi "put", kako se govorilo - koji je u središte stavljao, ne toliko Boji Zakon, koliko samu osobu Isusa, raspetoga i uskrsloga, kojemu je već bilo pripisano otpuštanje grijeha. Kao revni idov drao je taj nauk neprihvatljivim, čak sablanjivim, te se osjećao dunim progoniti Kristove sljedbenike i izvan Jeruzalema. Upravo se na putu za Damask, početkom 30-ih godina, dogodilo da je Savao, prema svojim riječima, "zahvaćen od Krista" (*Fil* 3,12). Dok Luka pripovijeda o tom događaju uz obilje pojedinosti - kako ga je svjetlo Uskrsloga dotaklo i promijenilo iz temelja sav njegov ivot - on u svojim poslanicama odmah ide na ono bitno, te govori ne samo o viđenju (usp. *1 Kor* 9,1), nego o prosvjetljenju (usp. *2 Kor* 4,6), a ponajviše o objavi i pozivu u susretu s Uskrslim (usp. *Gal* 1,15-16). Doista, on će se izričito samoodrediti kao "apostol po pozivu" (usp. *Rim* 1,1; *1 Kor* 1,1) ili "apostol po volji Bojoj" (*2 Kor* 1,1; *Ef* 1,1; *Kol* 1,1), kao da eli istaknuti da njegovo obraćenje nije bilo plod razvoja njegove misli, njegova promišljanja, nego plod boanskoga zahvata, nepredvidive boanske milosti. Otada sve što je za njega predstavljalo neku vrijednost postalo je na čudan način, prema njegovim riječima, gubitak i otpad (usp. *Fil* 3,7-10). Od toga trenutka sve su njegove snage stavljene u isključivo sluenje Isusu Kristu i njegovu Evanđelju. Njegov će ivot sada biti ivot apostola koji bezrezervno eli postati "svima sve" (*1 Kor* 9,22).

Odatle izvlačimo i za nas vrlo vanu pouku: ono što je vano jest staviti uvijek u središte svoga ivota Isusa Krista, tako naš identitet bude bitno obiljeen susretom, zajedništvom s Kristom i njegovom Riječi. U svjetlu Isusovu svaka je druga vrednota osnaena i očišćena od moebitnih natruha. Još jedna temeljna pouka što nam je Pavao daje jest dah univerzalizma koji označuje njegov apostolat. Osjetivši koliko je gorući problem slobodnog pristupa pogana Bogu, koji u Isusu Kristu razapetom i uskrsлом nudi spasenje svim ljudima bez razlike, Pavao je posvetio samoga sebe širenju Evanđelja, doslovno "radosne vijesti", to jest navještaja milosti namijenjenog pomirenju čovjeka s Bogom, sa samim sobom i s drugima. Od prvog je trenutka shvatio da je to stvarnost koja se ne odnosi samo na idove ili na određenu skupinu ljudi, nego da ima univerzalnu vrijednost te se odnosi na sve, jer Bog je Bog sviju. Polazišna točka njegovih putovanja bila je Crkva u Antiohiji Sirijskoj, gdje je prvi puta Evanđelje naviješteno Grcima i gdje je i iskovan ime "kršćani" (usp. *Dj* 11,20.26), to jest Kristovi vjernici. Odande je isplovio prvo prema Cipru, a potom se u više navrata zaputio i prema drugim krajevima Male Azije (Pizidija, Likaonija, Galacija), zatim onima u Europi (Makedonija, Grčka). Najvaniji su bili gradovi Efez, Filipi, Solun, Korint, premda se ne smije zaboraviti Bereju, Atenu i Milet.

U Pavlovu apostolatu nije nedostajalo teškoća, s kojima se on hrabro suočio iz ljubavi prema Kristu. On sam spominje da je djelovao "u naporima... u tamnicama... u batinama... često u smrtnim pogiblima", te dodaje: "Triput sam bio šiban, jednom kamenovan, triput doivio brodolom...; česta putovanja, pogibli od rijeka, pogibli od razbojnika, pogibli od sunarodnjaka, pogibli od pogana, pogibli u gradu, pogibli u pustinji, pogibli na moru, pogibli od lane braće; u trudu i naporu,

često u nespavanju, u gladu i eđi, često u postovima, u studeni i golotinji! Osim toga, uz drugo, salijetanje svakodnevno, briga za sve crkve" (2 Kor 11,23-28). Iz jednoga se odlomka Poslanice Rimljanima (usp. 15,24.28) vidi njegova nakana da krene do Španjolske, do krajnjeg zapada, kako bi posvuda navijestio Evanđelje, do granica tada poznatog svijeta. Kako se ne diviti takvome čovjeku? Kako ne zahvaliti Gospodinu što nam je dao tako velikog apostola? Jasno je da mu ne bi bilo moguće suočiti se s tako teškim, ponekad i očajnim uvjetima, da nije bilo motiva apsolutne vrijednosti, pred kojim nikakvo ograničenje nije moglo biti nepremostivo. Za Pavla, taj je motiv, znamo, Isus Krist, o kojemu piše: "Ljubav nas Kristova obuzima... da oni koji ive ne ive više sebi, nego onomu koji za njih umrije i uskrsnu" (2 Kor 5,14-15), za nas i za sve.

Doista, ovaj će apostol dati najviše svjedočanstvo svojom krvlju pod carom Neronom, ovdje u Rimu, gdje čuvamo i častimo njegove smrtne ostatke. Ovako je o njemu pisao Klement Rimski, moj prethodnik na ovoj apostolskoj stolici posljednjih godina prvog stoljeća: "Zbog ljubomore i nesloge Pavao je bio prisiljen pokazati nam kako se zadobija nagrada strpljivosti... Nakon što je propovijedao pravednost cijelome svijetu, i nakon što je stigao do krajnjih granica Zapada, podnio je mučeništvo pred vlastodršcima; tako je otišao s ovoga svijeta i stigao na sveto mjesto, postavši time najveći uzor ustrajnosti" (Korinćanima 5). Neka nam Gospodin pomogne da provedemo u ivot pouku što nam ju je ostavio ovaj apostol u svojim Poslanicama: "Nasljedovatelji moji budite, kao što sam i ja Kristov" (1 Kor 11,1).

Pozdrav hrvatskim hodočasnicima na hrvatskom

S radošću pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, a na poseban način vjernike iz upe svetoga Jurja iz Gornje Stubice. Pohodeći pragove apostola Petra i Pavla, učvrstite svoju vjeru, ljubav za Crkvu i odlučnost za svetost ivota. Hvaljen Isus i Marija!